

СТЕНОГРАМА
засідання Комітету з питань фінансової політики і банківської діяльності
04 жовтня 2017 року
Веде засідання Голова Комітету С.В.РИБАЛКА

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні присутні, шановні народні депутати, сьогодні на нашому засіданні присутні 7 членів комітету. Кворум є. Пропоную затвердити порядок денний. Чи є у когось якісь пропозиції? Якщо нема, прошу поставити на голосування.

Хто – за? Проти? Утримались? Дякую. Рішення прийнято.

Переходимо до порядку денного. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення строків призначення та звільнення Голови Національного банку України. Доповідаю я.

Шановні колеги, шановні присутні, ми всі бачимо, що майже півроку у нас немає Голови Національного банку. Ми, що, незважаючи на те, хто у нас сьогодні Президент, керівник парламенту чи Національного банку, повинна працювати система. І, незважаючи на вкрай складну в економічному стані, ми не можемо собі дозволити, коли майже півроку у нас немає Голови Національного банку.

Ми знаємо, що згідно з Конституцією виключно прерогатива Президента вносити подання в парламент на звільнення і на призначення Голови Національного банку. Але ми бачимо, що вже півроку процес не рухається з цієї точки. А якщо нема в хаті господаря, то дуже важко приймати якісь рішення, формувати якісь стратегії, в Раді Національного банку. Тобто ми пропонуємо, розробили законопроект, в якому ми пропонуємо, якщо керівник Національного банку написав заяву про відставку, з різних причин - може, знайшов іншу роботу, може, може кудись поїхати вирішив, - то Президент протягом 15 місяців задовольняє цю заяву, потім у нас починає працювати Закон "Про Національний банк", де написано, що там 30 днів може виконувати обов'язки перший заступник.

Я ще раз підкреслюю, хотілось би, щоб у нас в країні працювала система і щоб ні Національний банк, ні наші українці не були заручником таких політик. Тобто ми цей закон зареєстрували.

Головне науково-експертне управління у своєму висновку висловлює зауваження до законопроекту, де заперечує цілком і по суті. Я хотів би звернутися до Ігоря Михайловича Прийма. Я хотів би сьогодні побачити того, хто підписав той висновок, і нагадати йому, що він працює саме у Верховній Раді, в парламентсько-президентській республіці, а не навпаки. І невідомо, чому сьогодні у висновку написано, що це звузили права Президента. Ні в якому разі це не звужує права Президента. Але мені б дуже хотілось, щоб керівники Апарату і Головного юридичного управління підходили виключно з, як зробити нам, щоб працювала сьогодні, а не були, як я вже сказав, якоїсь ситуації.

Тобто я пропоную цей законопроект рекомендувати Верховній Раді проголосувати за основу. Якщо є якісь пропозиції чи думки у Національного банку, у інших зацікавлених осіб, готовий вислухати і подискутувати.

Да, якщо у вас є... Будь ласка, будь ласка

РОМАНЮК В.М. *(Не чути)*

Перша мотивація про те, що його подав голова комітету, тому що країна в мовах фінансово-економічної кризи без керівника Національного банку в такому режимі просто, ну, це абсурд... Це абсурд, і сама головна біда в тому, що цей абсурд створює політична еліта. І вона сама по собі генерує модель, яка створює нам проблеми.

Так склалося, ну, історія цього питання в тому, що ми продовжуємо жити в цій, як я її називаю, радянсько-візантійська система управління, де, якщо людину призначають на посаду, вона чомусь думаю, що вона повинна, тобто зобов'язана цій посаді тільки тому, хто її призначив. Вона забуває, що вона служить державі, вона служить 50-мільйонній нації, і, саме головне, вона служить закону.

Дійсно, є оцей пробіл, і якимось його треба заповнювати. І оця нормативна... цю норму, яку ми зараз вводимо, це скоріше необхідність, ніж потреба, якби була адекватна політична культура в суспільстві і політична еліта керувалася інтересами, не власними політичними амбіціями, а інтересами держави. Тоді б це було зрозуміло.

Історію питання про звільнення Голови Національного банку я взагалі не хочу дискутувати, тому що було і рішення комітету, і багато хто в нашій державі говорив на цю тему, що якщо на сьогодні склалася ситуація, коли ми не можемо адекватно дати відповідь на ті виклики, які сьогодні стоять перед державою і перед... в нас от в нинішній ситуації в економіці, потрібно міняти людину. Людина сьогодні, дійсно, от прийняла для себе рішення піти. Будь ласка, підіть. Не в цій ситуації, підіть уже, вибачте, пішки *(Загальна дискусія)*

У мене є особистий запит. Я звертався до Президента України з приводу рішення нашого комітету. Мені відповів голова Адміністрації Президента про те, що це питання буде вирішено в порядку, передбаченому чинним законодавством України. Тобто ми граємося в цей пінг-понг бюрократичний, який абсолютно сьогодні непотрібний в умовах країни, яка веде війну і має під боком країну-агресора, і ВВП на рівні 100 мільярдів доларів, я це підкреслюю. У нас в два рази більше, чим а ВВП той самий.

Тому про це потрібно сьогодні говорити, і публічно про це говорили. Ми вносимо цей законопроект для того, в першу чергу, мені здається, це політична мотивація для Президента діяти. Тим більше Представник Президента, мені здається, ще півтора місяці тому назад сказав, що до 15 вересня буде внесена кандидатура Голови Національного банку. В результаті в нас сьогодні вже, слава Богу, 4 вересня, так... а, жовтня. В результаті ні пропозицій, ні чіткості, куди ми рухаємося, і знову ситуація підвисла.

Тому я закликаю колег підтримати цю законодавчу ініціативу і рухатись вперед. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, Віктор Миколайович. Дякую, що ви дійсно співавтор цього законопроекту, що таку точку зору теж відстоюєте.

Да, будь ласка, Олег Васильович Лаврик.

ЛАВРИК О.В. Ну, я не є автором даного законопроекту, але я підтримую авторів в тому, що з політичної точки зору такий законопроект має місце, скажімо так.

Я уважно ознайомився з висновками науково-експертного управління, і ті норми Конституції, які сьогодні діють по повноваженнях Президента щодо призначення Голови Національного банку,

Але, подивившись на саму філософію даного законопроекту, мені здається, метою авторів було не обмежити Президента в його правах, а метою авторів було спонукати до вчинення Конституцією певних дій. І якщо кожен на своєму місці буде вчиняти дії, які визначені і Конституцією, і законом, правилами чи розпорядком, відповідно, можливо, трішки в іншій країні ми даліше будемо жити. Я собі не уявляю ситуацію, коли на хірургічному столі лежить хворий пацієнт, який, як наша сьогоднішня банківська система, якому вже дали анестезію, а лікар вирішив піти собі поїсти салату, десь приблизно так виглядає сьогоднішня бездіяльність, пов'язана з призначенням Голови Національного банку.

Тому я вважаю, що його треба підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олег Васильович.

Я хочу нагадати, що Національний банк не заперечує в цілому проти прийняття законопроекту та висловлює свої пропозиції до нього.

Шановні колеги, якщо ніхто не хоче...

РІЗАНЕНКО П.О. А які пропозиції Національного банку?

ГОЛОВУЮЧИЙ. А які пропозиції Національного банку, це треба спитати в Національного банку.

СМОЛІЙ Я.В. Дякую.

Я би хотів сказати, що давайте ми будемо толерантними у взаємовідносинах з представниками Національного банку. В нас явний прямий конфлікт інтересів при обговоренні цього питання. І при прийнятті рішень народними депутатами – членами комітету я би рекомендував все-таки керуватися Конституцією і тими законодавчими нормами, які сьогодні діють в державі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, тоді я пропоную перейти до голосування. законопроект, номер у нас його 7101. Пропонувати Верховній Раді проголосувати за основу.

Хто – за, прошу голосувати. Проти? Утримались? Рішення прийнято. Дякую.

Переходимо до порядку денного. Друге у нас питання: проект Закону про внесення змін до статті 3 Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" (щодо передачі активів неприбуткових організацій в разі реорганізації або ліквідації Фонду гарантування вкладів фізичних осіб), народні депутати: Довбенко, Андрієвський, Южаніна. Доповідає перший заступник голови комітету Довбенко Михайло Володимирович.

Будь ласка, вам слово, Михайло Володимирович.

ДОВБЕНКО М.В. Дякую.

Шановні колеги, шановні присутні, кілька місяців назад у Податковий кодекс України були внесені зміни, якими були визначені критерії, згідно яких установи можна буде віднести до категорії неприбуткових, і включення до відповідного реєстру, який запрацював з 1 липня цього року.

Наш Фонд гарантування вкладів працює на основі профільного закону, який сьогодні чинний. Але в цьому профільному законі в нас не зафіксований один із критеріїв, який є необхідним для того, щоб фонд був віднесений до категорії неприбуткових. Зокрема, у документах, а саме в статуті Фонду гарантування повинно бути віднесено, що передача активів неприбуткової організації, до повноважень якої належить гарантування вкладів фізичних осіб, у разі його припинення як юридичної особи. Тобто, якщо Фонд гарантування припиняє свою діяльність, в статуті має бути чітко записано, що він може передати свої активи неприбутковим організаціям. Ось, чому цей наш законопроект спрямований саме на те, щоб зняти цю прогалину. І буду просити, щоб ми з вами підтримали, оскільки це короткий законопроект, підтримати за основу і в цілому, тому що треба буде терміново нам у сесійній залі проголосувати цей закон, щоб можна було Фонд гарантування включити в оцей відповідний реєстр, який дасть можливість потім працювати.....

Хочу сказати, що Головне науково-експертне управління в своєму висновку на заперечує в цілому і висловлює деякі зауваження, хоча не до самого законопроекту, а загалом до концепції визначення неприбуткових організацій у Податковому кодексі.

Ну, ця дискусія, ви знаєте, тривала ще до прийняття всіх змін. Вона продовжується і зараз. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб повністю підтримує цей законопроект. Національний банк не заперечує в цілому проти прийняття законопроекту, пропозицій не буде.

Ось чому я прошу колег підтримати нашу законодавчу ініціативу і рекомендувати прийняти за основу і в цілому цей законопроект. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайло Володимирович.

Шановні колеги, хто хоче ще висловитись з цього приводу? Тоді ставлю на голосування, да?

Тоді пропоную рекомендувати Верховній Раді проект Закону України 7092, рекомендувати Верховній Раді проголосувати за основу та в цілому. Хто – за, прошу голосувати. Проти? Утримались? Рішення прийнято. Дякую.

Переходимо до наступного питання порядку денного: проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо спрощення ведення бізнесу та залучення інвестицій емітентами цінних паперів (№ 6592). Різаненко Павло Олександрович.

Як я розумію, ми зараз обговоримо. Я надам слово Павлу Олександровичу, так?

РІЗАНЕНКО П.О. Я зроблю доповідь про проведену роботу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, ви зробите доповідь про проведену роботу. І які у вас будуть пропозиції, давайте уважно послухаємо.

Павло Олександрович, вам слово.

РІЗАНЕНКО П.О. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо спрощення ведення бізнесу та залучення інвестицій емітентами цінних паперів (№ 6592-д) (від 20.04.2017).

Нагадаю, що 20.06.2017 року проект прийнятий в першому читанні. Відповідно до Регламенту Верховної Ради в другому читанні народні депутати України надіслали в комітет свої пропозиції та поправки до другого читання, а саме загалом 376 пропозицій. З них до Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок" – 166 пропозицій, Закону "Про акціонерні товариства" – 168, до Закону "Про банки і банківську діяльність" – 7 пропозицій і до інших законів – 35 пропозицій. Найбільше пропозицій поступило від депутата Мартовицького – 110, на другому місці авторський колектив - 72, третє – подані від мене, ще 55, від Довбенка – 56 і від Воропаєва – 24.

Комітет з питань цінних паперів, фондового ринку, діяльності рейтингових агентств на електронній комерції, Комітет з фінансової політики та банківської діяльності провели 4 засідання робочих груп, загальна кількість часу – 12 годин. В результаті напрацьована попередня порівняльна таблиця до другого читання, в якій в тому числі містяться деякі правки з відміткою "до обговорення".

Робоча група таблицю з блоком концептуальних питань до обговорення та до опрацювання. Основні блоки, на які я хотів звернути увагу, вони стосуються частково питань, де стейкхолдером є Комісія з цінних паперів. інформації на фондовому ринку через спеціальних інформації. Другим найбільшим стейкхолдером є у нас НБУ – це банківський блок. Там поправки, що стосуються вимог до наглядових рад банків та до керівників банків, а також до Комісії з цінних паперів та реалізації цінних паперів банками, власниками яких є бенефіціарії Таке питання піднімалося.

..... таких два блоки у нас є, які... там буквально 6 пунктів. Я можу запропонувати їх або зараз обговорити, зараз на комітеті, або можу запропонувати трохи інший формат, тому що все одно я б пропонував повернути за результатами цього обговорення таблицю в підкомітет, а паралельно направити її до юридичного відділу Верховної Ради, тому що 300 десь приблизно 50 правок, які вже, скажімо, опрацьовані і вони потребують техніко-юридичного опрацювання.

Якщо є бажання, тут, скажем так, 8 пунктів, які комітетом в моїй особі було вирішено винести на обговорення, скажем так, з комітету попереднього, ми можемо по них прийтись. І, можливо, ухвалити по певних з них рішення.

Я б запропонував тоді включити Комісію з цінних паперів і фондового ринку. Перше концептуальне питання, яке – це нова система інформації на фондовому ринку через спеціальних агентів з розкриття інформації. Дуже коротко може описати, як це відбувається зараз і що пропонується..... це і є основна, головна концепція цього законопроекту – саме зміна системи розкриття інформації. Дуже коротко.

ЛІБАНОВ М.О. Дуже коротко.

Зараз емітенти цінних паперів розкривають інформацію трьома шляхами. Перший – це розміщення в загальнодоступній інформаційній базі даних. Це ресурс в мережі Інтернет. Друге – це публікація в печатному вигляді у відповідних офіційних друкованих виданнях. Третє – це розміщення на власному веб-сайті. Ця опція обов'язкова наразі для публічних емітентів. І четверте – це подання до комісії.

Законопроектом пропонується змінити систему розкриття інформації, залишивши обов'язковим подання до комісії, повністю прибрати друковані форми розкриття інформації в будь-яких офіційних виданнях. А розкриття інформації на власних веб-сайтах залишити як обов'язкове, і розкриття в загальнодоступній інформаційній базі – зараз така є лише одна, яка знаходиться повністю під управлінням держави в особі комісії, - пропонується зробити конкурентний ринок цих послуг, для того щоб емітент міг самостійно обрати особу і відповідну базу даних, де йому буде зручніше і простіше розкривати таку інформацію.

РІЗАНЕНКО П.О. Дякую за доповідь. Ну, із основного – це в дійсності прибирається паперовий обіг, тобто обов'язкове подання паперових, скажем так, цих звітів. Ну, і друге, якщо сьогодні там є монополія комісії....., то пропонується в цю монополію запровадити конкуренцію.

Ну, знову ж таки, комітету, це пропозиції, і це головне, скажем, цього закону, саме присвячене розкриттю і концепції.

Ну, підкомітет би рекомендував комітету підтримати концептуально ці зміни. Оце особливо Якщо заперечень немає.....

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставимо на голосування?

(Загальна дискусія)

РІЗАНЕНКО П.О. Є друге питання, яке теж розкриття інформації окремими категоріями емітентів. користувачами та компаніями..... Комісія пропонує саме цим законопроектом внести зміни щодо вимог до змісту регулярної звітності. І тут у нас відбувались певні дебати з комісією, тому що так же само, такі ж зміни, це на виконання вимог, скажем, в рамках Європейської асоціації, тут приведення стандартів нашого законодавства до європейського, але ці ж вимоги на сьогодні реалізуються, наскільки я розумію, в законопроекті про бухгалтерський облік. Правильно?

..... в законопроекті 4646 там частково це ще питання теж врегулюється.

РІЗАНЕНКО П.О. *(Не чути)*

Тобто доречно питання у нас виникало тільки доречно реалізувати це в цьому законопроекті, чи там це є в тому ж самому 4646.

ЛІБАНОВ М.О. Якщо можна, да?

4646 – там є частина, яка стосується додаткових форм розкриття інформації для підприємств, які займаються в лісозаготівлі, ну, різні там напрямки, і добуток корисних копалин. У нашому законопроекті є ще третя категорія – це юридичні особи, які використовують найману працю більше ніж 500 фізичних осіб. Тобто для них теж додаткове розкриття інформації. Цієї частини немає в 4646. Але ми пропонували на робочій групі, щоб ми це питання вирішили після того, в тому разі, якщо завтра парламент підтримає 4646-д в другому читанні і в цілому, то ми б могли тут врегулювати ту частину, яка не буде врегульована там.

РІЗАНЕНКО П.О. У мене є пропозиція така. Все одно завтра буде розглядатися 4646, ми все одно відправляємо, я буду пропонувати відправити його назад ще раз на доопрацювання в підкомітет, тому відкласти це рішення. Ми побачимо, як буде реалізовано 4646, і це нам допоможе в прийнятті рішення.

Третє питання до комісії. Якщо буде здійснений значний шляхом надання попередньої згоди на їхнє здійснення. Діючим законодавством передбачено, що ця дія на сьогодні може бути зроблена зборами акціонерів, попередньо акціонерів можуть ухвалити, що от в розмірах умов можуть здійснюватись Комісія пропонує оцим проектом закону передати ці повноваження на наглядові ради, які також формуються зборами акціонерів, і це є загальноприйнятою практикою в усьому світі. Це у нас зборами акціонерів.

Але виник нюанс, і були певні... не зауваженні, а думки, з приводу того, що приватні акціонерні товариства і публічні акціонерні товариства, ця згода наглядовою радою можлива – так, як прописано в законопроекту, - наглядовими радами, в яких є незалежні директори, сформовані, тобто є незалежні директори.

Були пропозиції від представників компаній, які кажуть: "У нас немає незалежних директорів, ми приватна акціонерна компанія, є акціонерне товариство. І навіть нас змушувати в приватному акціонерному товаристві брати незалежних директорів?" Але в нас є такий нюанс в Україні, що в нас приватні акціонерні товариства можуть бути з одним акціонером, а можуть бути з 10 тисячами акціонерів, тому що вони будуть публічним, відкритим акціонерним товариством, публічним акціонерним товариством. Ми розуміємо, що компанії у нас є приватні акціонерні товариства з одного боку, але по своїй суті їх природа різна. І відповідно різні цілі у них можуть бути.

Тому є пропозиція, що цю норму, де затвердження таких правочинів робиться наглядовими радами, в тому числі і в приватних акціонерах, в приватних акціонерних товариствах, зробити тільки там, де більше одного реального акціонера. Якщо це чисто приватна компанія, де один акціонер або якою володіє цей акціонер, його афілійована особа, то тоді він вільний сам обирати форму затвердження таких правочинів, що логічно в компанії, де один акціонер. Якщо ж є більше, то тоді вони повинні мати залежно від директорату.

Якщо така концепція логічна та приймається, то ми можемо погодити. Якщо ні – можемо відкласти.

(Загальна дискусія)

РІЗАНЕНКО П.О. Добре.

Четверте. Доступ для власників більше 10 відсотків акцій, так званий таку інформацію..... Законопроектом передбачається, що акціонер, який володіє 10 відсотків і більше, отримує можливість, право отримувати від акціонерного товариства будь-яку інформацію. Були зауваження, що таким правом можна зловживати. Було попередньо вказано, що копію документів отримати. На підкомітеті було вже вирішено, що таке право може бути реалізовано шляхом доступу, надання для ознайомлення з цією інформацією, щоб копіювання, витрати і, скажемо, бажано накласти на саму компанію. Наче всі погодились.

Щодо доступу до будь-якої інформації, звичайно, виникали зауваження щодо таємниці, комерційної таємниці, службової інформації, банківської таємниці і так далі і таке інше.

Тому є пропозиція таке право не обмежувати специфічно, а зазначити специфічно в цій нормі, що у відповідності до законодавства, яке обмежує, до інших законодавчих актів, які обмежують доступ до такої інформації, наприклад, держтаємниці. І по процедурі у відповідності до такого законодавства. Є

законодавство, яке регулює доступ до держтаємниці, до інформації для службового користування. Тобто таке право може бути реалізоване виключно за дотримання вимог інших специфічних законів: про державну таємницю і так далі, і так далі.

ЛАВРИК О.В. Іншими словами, доступ до інформації, яка є всередині підприємства, власникам тих підприємств ви пропонуєте, щоб надати за виключенням тих заборон, які існують, там державні таємниці, або інші прийняті?

РІЗАНЕНКО П.О. Основне зауваження, яке було в тих, хто в цих дебатах, мажоритарний акціонер має доступ до цієї інформації в будь-якому порядку, формально, неформально, він своє право реалізує. Якщо менеджмент йому не дає інформацію, він його звільняє. Ну, ми розуміємо реально це. Тому це виключно право міноритарного акціонера, який володіє 10 відсотками і більше.

РОМАНЮК В.М. Дивіться, якщо ми не пропишемо... По-перше, якщо ми пропишемо норму про те, що обмежити інформацію, яка з обмеженим доступом, то її і так не дають, тому що інші законодавчі акти їх забороняють. Тому вже автоматом..... Це по першому питанню.

По другому питанню. Якщо ми міноритарного акціонера інформацію, то знайдуть будь-які приводи, щоб йому не надати, якщо ми не пропишемо цих 10 відсотків. Вони просто напишуть зі статусом "комерційна" цю інформацію, яка є у підприємства, і йому не нададуть.

По-третє, можливо, тоді, якщо, дійсно, захистити цих міноритарних акціонерів, прописати норму про те, що обов'язковою є інформація, яка має бути... тобто перелік ввести обов'язкової інформації, яка має бути надана міноритарному акціонеру. Ну, хоча би такий прописано.

РІЗАНЕНКО П.О. У нас і так цей закон покриває саме розкриття інформації. Її дуже багато розкривається в публічних акціонерних..... і в приватних акціонерних товариствах все одно залишається дуже суттєвий цієї інформації. Ну, і по діючому законодавству акціонер має право

Тут мова йде про право саме будь-якому Тут це право акціонера, який володіє 10 відсотками і вище, повинна бути інформація.....Чому..... Ну, до держтаємниці – так, або в рамках, якщо акціонер має..... *(Загальна дискусія)*

РОМАНЮК В.М. *(Не чути)* Таким чином, будь-хто, ну, акціонера, якщо випадки з, вони не розуміють, що відбувається. Ну, якщо просто переліком вводити цю інформацію для комерційного.....

РІЗАНЕНКО П.О. Ні, комерційну можна обмежити, це держтаємницю.....

(Загальна дискусія)

ЛІБАНОВ М.О. Ми її прописували на підставі того, що, ну, ми виходили з загальних рекомендацій і Світового банку і інших організацій, які встановлюють стандарти про корпоративне управління. Мова йде про те, що, наприклад, якщо товариством було вчинено, наприклад, заінтересованість, акціонер, в якого є 10 відсотків акцій, має право оскаржити такі дії, якщо він вважає, що таким порушенням була нанесена шкода товариству. Ми таке право йому дали два роки тому, коли ввели Але для того, щоб, наприклад, подати цей позов, треба ж отримати первинну документацію, щоб відповідні аргументи викласти в судовому позові. І це вимагає звернення до акціонерного товариства з запитом про отримання відповідної інформації. Відповідно логіка була така, що якщо право на вихідний позов має 10 і більше відсотків акціонерів, то і право на доступ до відповідної інформації повинно мати теж 10 і більше відсотків акціонерів. Якщо у мене є пакет 10 відсотків і більше, то я повинен мати доступ до будь-якої інформації, яка може мені знадобитися, наприклад, для подання вихідного позову або в якихось інших ситуаціях. Це те, як воно працює в нормальних юрисдикціях, де немає зловживань.

(Загальна дискусія)

РІЗАНЕНКО П.О. Так, пункт 5. Це вже питання до Національного банку: склад та голова наглядової ради.

Законопроект пропонується, передбачається, що в приватних акціонерних товариствах, банках голова повинен бути, голова наглядової ради повинен бути незалежним директором. деяких банків, НБУ в числі, також асоціації, висловили думку, що в приватних акціонерних товариствах, банках... вони поставили під сумнів необхідність такої вимоги.

Думка комісії, думка моя як голови підкомітету якраз протилежна, що все-таки банки мають більшу відповідальність – це не тільки просто акціонерне товариство, а все-таки вони оперують чужим майном, чужими коштами і так далі, і таке інше, - тому і вимоги до них більші.

..... хотіли б почути думку Національного банку, що навіть в приватних акціонерних товариствах, банках з одним акціонером голова наглядової ради повинен бути, спостережної ради повинен бути незалежним директором.

РОЖКОВА К. Якщо дозволите... Доброго дня.

Ми, в принципі, керувалися такою ж ідеологією, як показує практика. Ну, по-перше, ми маємо негативні практики на сьогоднішній день, особливо в тих банках, приватних, де є один акціонер, де фактично він в собі уособлює і спостережну раду, і правління, тобто решта персоналу виконує суто технічні функції.

По-друге, абсолютно вірно сказано, що відповідальність банків перед суспільством значно вища,

ніж простих приватних товариств.

І нарешті, по-третє, ми говоримо про необхідність імплементації корпоративного управління на тому рівні, які це прийнято у всьому світі, для того, аби наша банківська система в подальшому не зазнавала подібних криз.

Тому це будуть ті аргументи, якими ми керувалися. І ми просимо комітет їх підтримати.

РІЗАНЕНКО П.О. Колеги, ми підтримаємо Національний банк? *(Шум у залі)* Щоб в банках, які є приватними акціонерними товариствами, головою спостережної ради був виключно незалежний директор. *(Загальна дискусія)*

Тому що отут от навіть в банку – акціонерному товаристві, де один акціонер, мати незалежного директора.

..... Так, тому що це допоможе уникати конфлікту інтересів і узурпування влади акціонером.

(Загальна дискусія)

РІЗАНЕНКО П.О. Ще Національного банку вимоги до керівників банків. мова в редакції статті 7.2 рекомендаціям директив ЄС та рекомендаціям Європейської банківської асоціації і так далі, і таке інше.

Тут досить деталізовані ці вимоги. Ми дискутували, що да, так само, таким чином це прописано в європейських директивах , але в дійсності представники банківської спільноти висловили думку, що ці вимоги, не те що питання, а наскільки Національний банк зможе... там передбачається, що протягом всього часу моніторити професіоналізм, ділову і так далі, і таке інше, керівників банківських установ. Наскільки взагалі... Що? Відповідність протягом, не тільки при призначенні, а й потім, весь період це робити. Це окремі зауваження там я озвучую, бо було там так дуже гаряче.

РОЖКОВА К. Ну, з точки зору моніторингу на постійній основі відповідності кваліфікаційним вимогам, що малося на увазі? Оскільки ми, ну, взагалі вже і перейшли по факту на трішки іншу роботи з банками в плані нагляду, то цей моніторинг передбачалося робити на основі, ну, по-перше, регулярних наших з банками, на основі звітів інспекційних перевірок, на основі регулярних діагностик. Тому що врешті-решт результати роботи банку, які виражаються в їх фінансових показниках, відносних показниках достатності капіталу, якості кредитного портфеля, воно говорить про кваліфікацію керівного персоналу, про кваліфікацію топ-менеджменту. Якщо топ-менеджмент не в змозі, скажімо, якісно управляти банком, бере на себе дуже великі ризики, чим наражає ризики на банк, або не може управляти конфліктами інтересів – і знову ж таки банк наражає на ризики, це говорить про те, що кваліфікація не зовсім відповідає рівню. Це малося на увазі.

Ми розуміємо, що, ну, напевно... Я хочу сказати, що сьогодні у нас, в принципі, використовується такий же механізм, який ми заклали в нашій внутрішній методиці оцінки кваліфікаційного рівня топ-менеджменту. У нас сьогодні діє кваліфікаційна комісія, і за підсумками аналізу результатів роботи того чи іншого банку – чи то ми маємо результати перевірки виїзної, чи це ми маємо результати камеральної перевірки, чи це ми маємо результати діагностичного обстеження або будь-що інше, - ми на кваліфікаційній комісії це обговорюємо, і так чи інакше підводимо до рівня кваліфікації. Тому ми це вже по факту робимо, просто це не лежить в законодавчій площині. Тобто можливості є, механізми, інструменти є. Я розумію, що банки, ну, напевно, це не зовсім їм може подобатися, але відповідно знову ж таки до європейських директив і до плану, нашого плану розвитку нагляду ми на сьогоднішній день розробили нове положення про управління ризиками, яке передбачає впровадження стандартів корпоративного управління і оцінку компетентності всього правління. Тобто це все передбачено тими нормативними актами, які будуть впроваджені. І ми очікуємо, там спільнота банківська їх обговорює.

Тому ми готові це робити. Ну, ми вважаємо, що це потрібно.

РІЗАНЕНКО П.О. Хочу відзначити, що якраз дискусія навколо цього питання була досить детально, і дуже багато деталей і нюансів. Було дуже багато запитань: добре, а як це Національний банк взагалі зможе зробити, якщо Нацбанк не має навіть спроможності це зробити, але такі повноваження і можливості прописуються?

Давайте я запропоную все-таки, щоб ми відклали це питання, але на наступне засідання підкомітету хотілось би побачити від Національного банку представника не, скажем так, як би так коректно сказати...

РОЖКОВА К. Ви хочете бачити деталі. Ми готові ці деталі надати...

РІЗАНЕНКО П.О. Да, ми просимо представлення і людину вже з повноваженнями вести перемовини, а просто..... *(Загальна дискусія)*

РОЖКОВА К. Добре. Тому що в нас є на сьогоднішній день вже розроблена методологія, причому ця методологія відповідає найкращим міжнародним практикам, як це робиться в усьому світі, як оцінюються кваліфікаційні вимоги і потенційна спроможність керувати банком, бо це є елемент корпоративного управління.

ЛАВРИК О.В. Я все-таки хотів би, якщо дозволите...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

ЛАВРИК О.В.... зауважити, щоб ми... часто це піднімаємо питання на комітеті, все-таки відійти від суб'єктивності оцінки. Якщо ми в законі будемо прописувати можливість Національному банку

відсторонювати керівників банків від займаних ними посад, щоб ми для себе чітко зрозуміли, які критерії ми беремо для таких оцінок. І, можливо, навіть, щоб їх прописати в законі, виключний перелік цих критеріїв. Якщо ми дамо поле діяльності доволі велике, то це ми перейдемо до тих самих суб'єктивних оцінок, які давали вже там два-три роки назад. Дякую.

РОМАНЮК В.М. Я вже якось на комітеті зазначив, ми дискутували з цієї вже теми.....(*Не чути*) Були вперше прописані ці норми в Законі "Про банки і банківську діяльність". І тоді в мене вже особисто були сумніви, що ця система буде працювати в наших координатах По факту ми отримали, що ця система кваліфікації персоналу абсолютно неефективна, і банківська криза це показала. Опі 600 чоловік, які контролювали банківську систему, ми банківську системи, виходить, 300 чоловік мають сидіти в тюрмі. Вони по факту не сидять, відповідно ніхто не поніс відповідальності. І цей ми продовжуємо піднімати..... і не було висновків, чому ми довели до цього краху нашу банківську систему, і ті люди довели, і як нам перезапустити систему. Ми знову копаємося в тих самих проблемах, які коли ми запускали цей механізм. Виходить, цей механізм неефективний. Треба..... Він про це говорить, до речі.

..... Дозвольте... (*Шум у залі*)

РІЗАНЕНКО П.О. підсумок. Національного банку мати представництво на ведення перемовин, а не виключно на представлення позиції по цьому питанню.

РОЖКОВА К. Добре. Я хотіла просто два слова.

Дивіться, це не питання в тому, що неправильний закон. Це питання в тому, що не виконувалося. Тому я просто хочу зауважити стосовно..... Не тому, що неправильно було написано, а тому що не робили так, як треба було.

(*Загальна дискусія*)

РІЗАНЕНКО П.О. Тепер питання сьоме. Тут два питання залишилось.... Питання сьоме: заборона іноземному емітенту. відповідно до законодавства країни здійснювати та обіг цінних паперів на території України. Всі з цим погоджуються абсолютно, але є тільки... (*Загальна дискусія*)

Є один нюанс, який..... (*Шум у залі*) Якраз передбачається цим законом заборони, повністю все заборонити. Але представники НАБУ підняли таке питання. У нас вже є,, що є декілька банків країни-агресора, так? І вони повинні... є ситуація, що їм потрібно докапіталізуватися. Нам як країні в дійсності те, що вони докапіталізуються і збільшують свій, скажімо, кількість грошей, які тут у нас знаходяться, це тільки збільшує їх залежність від нас. І вони це роблять не із-за того, що розширюють бізнес, а із-за того, що їм потрібно виконати вимоги Національного банку. І це було прохання саме від представників НАБУ або деяких цих банків, які входять в НАБУ. Вони кажуть: "Ми згодні з тим, що нічого продавати, ми розуміємо, що ми нікуди нічого не продамо. Але чи можна зробити виняток для збільшення капіталу діючими акціонерами для докапіталізації? І всі хочуть, щоб ми ж комусь продались, не країні-агресору, а комусь іншому, то дозволили нам продатися, щоб можна було продати цінні папери акціонерам не з країни-агресора".

(*Загальна дискусія*)

..... Позиція Нацбанку, ми хотіли почути позицію Нацбанку.

РОЖКОВА К. Дивіться, якщо це не призводить до експансії – це позиція Нацбанку, - то, дійсно, треба дозволити це зробити, аби закрити історію. Оце те, про що ви говорите. Можна залишити, шукати якісь шляхи, але ми з вами тоді самі говоримо, що ми розуміємо, що ви все одно це зробите, але так, що ми цього не побачимо. То навіщо тоді це прописувати?

РОМАНЮК В.М. Розумієте, не треба хаос сіяти в наших головах, не треба сіяти хаос в головах людей. Ми маємо чіткий давати сигнал суспільству, як працює система. Система працює дуже просто: у нас є ворог, ми маємо його ідентифікувати і створити умови, для того щоб: а) ворог міг нести найменші витрати, а країна-агресор вийшла з країни з найбільшими витратами....

РОЖКОВА К. Наразі про це йде мова. Якщо на сьогоднішній день питання докапіталізації викликане необхідністю, щоб діючий акціонер перекрив збитки, аби ми як країна не отримали додаткових втрат по гарантуванню, по чомусь іншому, про це йде мова. Якщо ця докапіталізація є вимушеною для перекриття збитків, а не є експансією, зараз ми про це говоримо. Тому що сьогодні, заборонивши цю позицію раз і назавжди, ми можемо отримати те, що якісь банки...

РОМАНЮК В.М. Мені здається, я не говорив про заборону. Мені здається, я сказав, що ми маємо декому прописати, що країна-агресор – це країна-агресор Російська Федерація, і я привів приклад. "Юнікредит" росіяни.... Ніхто нічого, всі спокійно на це все відреагували, Нацбанк дав згоду, ніяких питань.

РОМАНЮК В.М. Дивіться, "Альфа груп" країна-агресор. Це по-перше. Тому це зовсім інша історія.

РОЖКОВА К. У "Альфа груп" акціонери – не росіяни.

(*Загальна дискусія*)

..... вона логічна, що якщо країна-агресор хоче збільшити свої збитки, чому ми повинні їм в цьому перешкоджати?

ЛАВРИК О.В. Ми говорили про те, що взагалі виводити капітал країни-агресора з поля діяльності України. норми, які дають можливість там докапіталізувати... Сьогодні це є надскладна

філософія, коли ми згоду даємо, завтра під такою філософією будуть інші докапіталізацію робити. Тому, якщо все-таки немає рішення зараз тут, бо є різні думки, давайте ще раз подискутуємо в комітеті, тому що не готові приймати...

(Загальна дискусія)

..... економічного сенсу робити це, ми не можемо окремими рішеннями.....
Але це буде, ну...

..... Це можна робити рішеннями, у нас є дуже багато...

..... У вас є інструментарій?

..... У нас є інструментарій, у нас є...

(Загальна дискусія)

..... Давайте... Не можна закінчити дискусію без сенсу і без якогось... Нам потрібна якась...

..... У нас є Рада фінансової стабільності. У нас є загальний орган, який може говорити про те, що якщо ця докапіталізація потенційно є покриття збитків тієї сторони, а для нас вона є гарантією того, що держава наша не понесе збитків, ми можемо ці рішення вносити на Раду фінансової стабільності і там приймати.

..... У вас є такі можливості зараз.

..... Є.

..... Тоді цей...

..... Якщо в законі буде заборона, то ні.

(Загальна дискусія)

..... Треба в законі просто вилучити заборону..... і окремим рішенням. Давайте ми з вами.....

..... Давайте, так.

..... і до комісії внесення в державний реєстр юросіб, фізичних осіб-підприємців додаткової інформації про акціонерні товариства. Поясніть нашим колегам, мені, чого ви хочете, і щоб ми прийняли рішення.

ЛІБАНОВ М.О. Мова йде про те, що в юридичній площині в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб має бути зазначена інформація, що якщо акції були оплачені не грошима, а якимось майном, то має бути зазначена ціна, яку було сплачено за такі акції, особи, які сплатили за акції не грошима, і опис такого майна і його ринкова вартість, як вона була визначена відповідні позиції, коли він перебував в законі... в Єдиному реєстрі юридичних осіб, для того щоб будь-яка особа, будь-який інвестор розумів, що частина статутного капіталу цього товариства сплачена не грошима, а майном, хто сплатив, коли сплатив і за якою ціною це майно було оцінено. Ось, про що йде мова.

..... Зауважень немає?

..... Немає.

..... Ще одне.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І все, останнє?

РІЗАНЕНКО П.О. Да. Тепер за результатами цього обговорення, що я пропоную: доручити – перше – профільному комітету доопрацювати законопроект за наслідками даного обговорення; друге – після доопрацювання направити законопроект до Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради; і третє – доопрацьований відповідно до зазначеного вище законопроект повторно розглянути на засіданні комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, є якісь питання? У мене тільки питання підходили депутати з різних фракцій, навіть з тих фракцій, які не представлені у нас в комітеті, теж попрацювати. Прізвища, явки, паролі відомі. Для того щоб вже цей законопроект, щоб була підтримка його в залі.

Так що, хто за цю пропозицію, я прошу проголосувати. Проти? Утримались?

..... юридичне управління, щоб потім ми знову...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, ми можемо..... знає, про що йде мова..... *(Не чути)*

Так, переходимо до наступного пункту порядку денного. Це інформація керівництва Національного банку України щодо ряду проблемних питань в банківській системі та узгодження позицій щодо перспективних законодавчих ініціатив та пріоритетних завдань. Якщо можливо, я коротко з цього приводу хотів би сказати.

Ну, по-перше, ми знаємо, про що йде у нас перше – це законопроекти, які вже відпрацьовані в комітеті і вони лежать в Верховній Раді, готові до голосування. Є законопроекти, які МВФ, є, які, дійсно, потребує ціла мережа. для того щоб ці законопроекти були проголосовані. Тобто я хотів би і вас, Микола, якщо у нас буде в наступному місяці фінансово-банківський день, теж підключитись в цьому напрямку, щоб у нас ці закони були проголосовані.

(Загальна дискусія)

..... повинен брати слово і казати точку зору регулятора з тих чи інших питань.

Друге у нас питання – це докапіталізація малих та середніх банків. Ми вже проводили три наради. Ми вже казали, що ми зареєструємо законопроект, тому що є в нас практика європейська, яка нам каже про те, що ця докапіталізація, яка сьогодні є, вона в сьогоднішній економічній ситуації неможлива.

Хотіли б почути, ми зустрічались на цьому тижні,, ваші пропозиції як регулятора, почути ринок, асоціації: влаштує, не влаштує, - думки наших колег.

І третє питання – це питання державних банків. Ми теж не раз його піднімали, і на цьому тижні. 62 відсотки, якщо я не помиляюсь, в нас сьогодні на банківському ринку це державні банки. Стратегії сьогодні... Що таке стратегія? Ну, розуміння, які банки нам сьогодні вкрай важливі, які не важливі, чим вони будуть займатись, і які, якщо потрібно щось з ними робити, там, приватизувати, продавати і так далі, хотіли б почути. Вже більш ніж рік ми просимо Міністерство фінансів, щоб ця стратегія була. На жаль, вчора я мав розмову з міністром фінансів, наполегливо просив його прийти на комітет, але сьогодні його нема, заступника міністра нема, і я думаю, що сьогодні Міністерству фінансів байдуже. От я розумію, що це не бюджет, але, ну, те, що це неповага до комітету – це інше питання, ми якось... вже різне бачили, якось і це, але те, що сьогодні у нас регулятор вже Національного банку..... ще й, ну, його партнер, і, може, вже 51 відсоток акцій в Мінфіні, це факт. І треба робити, це теж факт. Тому що, якщо ми цього нічого не будемо робити, то найближчим часом ми можемо ще одну, ну, м'яко кажучи, неприємність бачити в цьому напрямі, це теж факт.

Тобто давайте, може, по законопроектах ситуація у нас, я думаю, більш-менш зрозуміла, якщо хочете пройтись по цих питаннях. А по докапіталізації, якщо... ми б хотіли почути вашу точку зору.

СМОЛІЙ Я.В. Добре. Дякую, Сергій Вікторович.

Перш ніж перейдемо до питання докапіталізації, доповідач по цьому питанні. Я хотів звернути увагу і наголосити на тому, що протягом останніх 8 місяців цього року ми, і ви, напевно, також відмітили певну стабільність в фінансово-банківському секторі. Ми, підводячи підсумки роботи банківської системи за 8 місяців на минулому тижні, відмітили прибуткову діяльність - і це хороший, позитивний фактор, - більше ніж 3 з половиною мільярди гривень після оподаткування і відрахування отримала банківська система за цей період. І ми бачимо також і поступовий приріст депозитів на рахунках як юридичних, так і фізичних осіб. Але, на превеликий жаль, ми сьогодні відмічаємо практично застій в питаннях кредитування. Це основний елемент, який сьогодні стимулювання економіки. І в цьому напрямку ми сьогодні не бачимо позитивного зрушення, за виключенням невеликої суми (приблизно 3 мільярди гривень, в гривневому еквіваленті), приросту кредитів фізичних осіб.

І стримуючим фактором, на нашу думку, є, дійсно, ті законопроекти, які вже пройшли розгляд комітетів і знаходяться у Верховній Раді, які потрібно виносити на голосування в першу чергу. Це річний, або півторарічний законопроект про відновлення кредитування. Він вже сьогодні так називається, вже тричі законопроект міняв назву. Це внесення змін до Податкового кодексу про реструктуризацію заборгованості. І, наш погляд, на підході законопроект, який, я думаю, ви підтримаєте, - це створення компаній з управління активами, для того щоб активи, які сьогодні є баластом в банківській системі, передати на ці компанії. Чи будуть це державні, чи приватні, діяльності таких структур. Якщо ми не вирішимо питання, я можу чітко і впевнено сказати, що відновлення кредитування буде рухатися дуже і дуже повільними темпами.

Стосовно докапіталізації. Ми провели діагностику, обстеження. надаю їй слово. В нас є результати. І так як ми домовлялися на попередньому засіданні комітету, що ми в кінці вересня, на початку жовтня готові проінформувати стан банківської системи в цьому питанні і наші бачення і пропозиції.....

РОЖКОВА К. Ми завершили діагностику невеликих банків. Це було 37 банків на початку діагностики. За період діагностики два банки було визнано неплатоспроможними, два банки прийняли рішення про припинення банківської діяльності самостійно. Тому 33 банки завершили діагностичне обстеження. З них лише 4 банки потребували докапіталізації, виходячи з якості активів.

Ці результати набагато кращі, ніж були в цих банках, з точки зору якості провідних портфельів банків. Але треба сказати, що на сьогоднішній день те, що якщо говорити про докапіталізацію до 200 мільйонів, то на сьогоднішній день ще 6 банків не виконали це... не досягли того рівня. І ми продовжуємо з ними працювати.

На жаль, деякі банки продовжують використовувати схеми по штучному збільшенню капіталу, схеми по штучному покращанню кредитного портфеля. І нам здавалося, що протягом десь двох з половиною років, поки ми працювали з банківською системою, вже всім стало зрозуміло, що це непрацюючі механізми. Але, ну, напевно, ще не всі зрозуміли.

Разом з тим, дійсно, це не всі банки, тому що більшість банків мають непогану якість активів і достатній рівень капіталу. На сьогоднішній день, якщо брати в цілому групу невеликих банків, то адекватність значно перевищує дефіцит коштів. Це пов'язано в першу чергу з тим, що за кризовий період ці банки змогли за рахунок погашення кредитів закумулювати ліквідність. І сьогодні такого не було багато років по невеликих банках, коли вони мають достатній обсяг високоліквідних активів, вони сформували буфер ліквідності, в тому числі за рахунок державних цінних паперів, в переважній більшості це Національного банку. Але вони змогли таким чином перебудуватися, і сьогодні їх баланс, їх якість виглядає цілком пристойно.

Стосовно... Ми вели дискусію з НАБУ, ми вели дискусію з невеликими банками. І сьогодні ми розпочали таку дискусію з Міжнародним валютним фондом. Сьогодні ми вранці обговорювали питання доцільності збільшення капіталу до 300 в наступному році, враховуючи всі ті фактори, які я назвала. По-

перше, непогану якість активів; по-друге, суттєве скорочення балансів. Тому що сьогодні, дійсно, вони природньо скоротилися. І знову ж таки ми говорили про європейські вимоги до капіталу. Треба сказати, що Європа зараз переглядає ці вимоги, і, можливо, вони будуть підвищені, але не завтра. Тому ми схилиємось до того, щоб погодити із банківською спільнотою, із Міжнародним валютним фондом перегляд графіку докапіталізації. Тобто в умовах сьогоднішніх за підсумками діагностики ми розуміємо, що банки можуть працювати на тому капіталі, який є, і, можливо, графік збільшення посунути на перспективу, далі.

_____ (Не чути)

РОЖКОВА К. Ну, в нас є 2024 рік, де повинно бути 500 мільйонів. Сьогодні ми маємо 200. От 300 мільйонів ми повинні на 7 років якимось чином розкласти. Це питання дискусійне.

Для нас... Чому я знову ж таки, ми готові сьогодні це розглядати, тому що з наступного року, 2018 року, Нацбанк розпочинає щорічну діагностику якості активів всієї банківської системи. І відповідно знову ж таки до європейських стандартів результати цього діагностичного обстеження будуть публікуватися, тобто вони будуть доступні. Це те, про що нас колись ви просили. Ми зробимо їх доступними для широкого загалу. Тому у нас з'являється додатковий інструмент контролю за якістю активів і капіталу, якщо щось відбувається не так.

Тому графік ми готові обговорювати. Єдине застереження, яке я маю на сьогоднішній день, і в нас цьому буде присвячена зустріч з невеликими банками 11 жовтня, з цих банків, які сьогодні мають достатню адекватність, за станом на сьогодні, і капітал менше 500 мільйонів, тобто досягли 200, але там далі є питання, є суттєва частина банків, які абсолютно не мають уявлення, що їм робити далі. Тобто у них абсолютно відсутня, ні в менеджменту, ні в акціонерів немає жодного уявлення, де вони повинні працювати, з ким вони будуть працювати, кого вони будуть кредитувати. Тобто ця відсутність бачення розвитку говорить про те, що ймовірність їхнього успіху дуже низька. Тому ми будемо з ними працювати окремо.

Решта банків, враховуючи тенденції, які є сьогодні в світі, і знову з таки в нас, і фін....., і таке інше, ми розуміємо, що потреба в капіталі, навіть якщо ми свої вимоги сьогодні посунемо, і ми готові це зробити, враховуючи результати роботи. Ці вимоги докапіталу життя, тому що сьогодні, на жаль, без інвестицій в технології і в персонал, що є необхідним для розвитку і конкуренції, ну, вони не зможуть просто конкурувати і працювати на цьому ринку.

Тому ми готові до діалогу, ми готові будемо... я думаю, що ми протягом двох днів, сьогодні-завтра, доузгодимо з Міжнародним валютним фондом принципову позицію, і готові будемо з вами узгоджувати разом докапіталізацію. При цьому ми готові подивитися на ваші пропозиції, тобто як ви бачите це і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую,

Ну, по-перше, моя точка зору, що треба почути, що скаже ринок і асоціація банкірів. По-друге, я предметний чоловік, хотів би почути якісь цифри. Ну наприклад, 2018-й, скільки там 2019-й..... 2020-й ми не чіпаємо, з 2020-го починаємо..... Влаштує це ринок чи ні. Якщо мене спитати як там політика сьогодні, то, безумовно, коли є закон і він працює, це краще, ніж Національний банк тримає постійно на своїй малі і середні банки. Тому що ми вже мали такі ситуації, коли постанова є одна, потім її відмінюють, приймають іншу постанову. Але ми збирались, ми обіцяли сьогодні ринку, ми обіцяли малим і середнім банкам. Давайте послухаємо НАБУ, що скажуть.....

КОРОБКОВА О. Добрий день Дякую, Сергій Вікторович.

Колеги, по-перше, хочу сказати, що ми, дійсно, зустрічалися багато разів. У нас в асоціації є узгоджена позиція, що зменшення чи перенесення строків Національного банку, так, це вирішить питання, але вирішить на якийсь там певний час.

Зрозуміло, що протягом 2018 року точно нічого не потрібно робити, тому що, в якій зараз банки знаходяться ситуації. Тобто, якщо розглядати, то це вже десь там з 2020 року. Це по-перше.

По-друге, нас влаштує така ситуація, що діючі банки, які пройшли усі перевірки Національного банку, для них залишається рівень капіталу 200 мільйонів; для великих банків – 500 мільйонів. І там, на ринок якщо хоче зареєструватися якийсь новий банк, для також буде 500 мільйонів. І для цього треба вносити зміни до закону.

Проект закону є в комітеті, він ще не розглядався, ще реєструвався. Але пропозиції від НАБУ надходили. Тут є банкіри – представники маленьких банків. Я думаю, що кожному з них є, що сказати. І, ну, для нас принципово, бо зрозуміло, що те, що говорить Катерина Вікторівна стосовно того, що треба там інвестиції вкладати в, але, ну, зараз дуже важко, коли бізнес недокапіталізовується, банки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію

КОРОБКОВА О. вкладаються кошти, ну, тобто при девальвації там кожен раз ми прибуток собі не може там більше 10-15 відсотків для акціонерів показувати. Тобто для нас це принципове питання, і треба 200 мільйонів залишати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте так. Перше питання: вас влаштує перемовини з Національним банком про перегляд постанови чи взагалі...

_____. Це треба робити, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Постанову переглядаємо чи робимо закон, чи...

_____. Це треба паралельними шляхами йти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ми реєструємо... Ваша точка зору.....

_____. Треба переглядати постанову і реєструвати закон. Це паралельні шляхи. Тому що

ми не вирішимо. Ми знаємо, як приймається закон, як ту дитину виносити, 9 місяців – це мінімально.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друге у мене питання. ви сказали, що новим – 500, а старим – 200. Тут я вже, особисто я не погоджуюсь, тому що ми ж розуміємо, що вартість тих банків, які вже є сьогодні на ринку, вимоги, і нові банки – це вже, ну, піднімається собівартість. Я розумію бізнес, але це не рівні умови для тих, хто сьогодні починає, чи реєструвати банк. Тому що в країні, в якій йде війна, економічно слабка ситуація, немає інвесторів, а ще й нагрузити їх, ну, такими обов'язками, як створення банків на такий капітал, ну, ми ж розуміємо, що це ніхто не..... Тут моя точка зору, що вона повинна мати.....

..... Але мова йде про українські банки, з українським капіталом, про додаткові робочі місця, які там протягом 25 років, ці банки, які працюють, - це банки....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вони ж до вас входять в асоціацію. Де вони будуть вам..... ну, бути повноцінними учасниками асоціації, якщо в них грошей не буде навіть

..... А ви пропонуєте зробити вимогу 500 тільки для нових....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для нових.

..... З іноземців, чи що?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, для всіх.

(Загальна дискусія)

..... *(Не чути)* Тобто або 200 всіх, або 500....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте для всіх. Правила гри повинні бути рівні для всіх. Це моя особиста точка зору.

Віктор Миколайович, давайте...

РОМАНЮК В.М. По-перше, репліка. От я був на минулому тижні в Італії, спеціально цікавився, які Корпоративний банк - 2 мільйони євро, звичайний банк – 5 мільйонів євро. Це в багатій Італії, де заробітна плата..... Корпоративний банк – 2 мільйони євро, звичайний банк – 5 мільйонів євро.

І тому вимоги до банківського капіталу ми загнали себе в таку зону, що ми не розуміємо..... поля і кукурудза, те, що..... поля і кукурудза. Ще Хрущов.....

..... на яких я хотів би зупинитися, на які Катерина Вікторівна сама дала відповідь. От дивіться, по докапіталізації використовують схеми. Тобто, як живе банківський сектор? От він жив..... як я кажу, ціле покоління на схемах..... в головах не бізнес, не , а схематоз оцей, схематоз, схематоз, схематоз. Виросло покоління, ми втратили 50 відсотків банківської сфери, і замість того, щоб знову ж таки на нулі якомусь зупинитися і почати далі працювати, ми створюємо для бізнесу, нав'язуємо такі умови, що він знову вимушений придумувати якийсь схематоз, для того щоб легалізуватися в тому правовому полі, який ми створюємо. Тобто ми створюємо проблеми, а потім бізнес їх мужньо долає. Потім відповідно це знову нові проблеми. Це шлях, яким ми зараз йдемо.

Другий, ключовий момент. Я казав вже двічі про те, що, люди добрі, в умовах війни прив'язуватись до капіталу – це абсурд. Тому що капітал... Дивіться, завтра в нас йде загострення війни на сході України, ну, от завтра проводить Путін маневри, заходить танками в Чернігівську область. Що в нас з банківською системою? Та капітал побіжить в один присест, ну, буде те, що ми мали в 2014 році.

Ну, ми маємо відійти від цієї моделі, яку нам нав'язали в свій час. Цю модель об'єктивно нав'язали. Ми прийняли її як модель, яка існує там в деяких західних країнах світу, де бізнес-модель існує вже 400 років. У нас її немає, у нас немає класу підприємців, немає відповідальної політичної еліти. Відповідно від цієї моделі треба відходити, прив'язувати іншу модель. Я, наприклад, запропонував би модель угоди, наприклад, з Нацбанком, коли, наприклад, акціонер створює банк, він укладає угоду, де тут же в Кримінальному кодексі прописано: якщо він не... грубо кажучи, він сідає у в'язницю на 15 років. Повірте, це буде набагато ефективніше, ніж ми зараз оце..... Ну, це, розумієте..... *(Шум у залі)*

Тому що ми йдемо шляхом абсурду. Ми маємо історію помилок, ми їх продовжуємо генерувати і не робимо ніяких висновків з цих помилок. Це шлях в нікуди, люди добрі! Я вам привожу приклад багатих країн. Я розумію, що потрібно до капіталу, який є в провідних європейських країнах. Ми зараз для власного національного бізнесу створюємо умови, в яких, ми розуміємо, що він не може дихати. Кому це потрібно? Ми самі собі вороги, чи що? Я не можу зрозуміти, де логіка

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.....

Члени комітету, хто ще хоче висловитись з цього приводу? Давайте.....

ДОВБЕНКО В.М. Колеги, я думаю, нам треба відштовхнутися від того, що сьогодні банківський бізнес в Україні не вигідний, він сьогодні збитковий. Сьогодні є більше бажаних вийти з бізнесу, Катерина каже, за ці два місяці вже два банки самі сказали, що..... бажання прийти. Це значить, ця сентенція, що ми створили в Україні такі умови, що вже даліше не буде зовсім банківської системи, вона і так в нас вже майже не існує.

Тому, друзі, цьому є кілька причин. Я не хочу зараз глибоко вникати, але ми маємо прибирати ці причини. І найперше, що я думаю, абсолютно погоджуюсь: не може бути..... Комусь дозволити 500, комусь – 200... Чому це так має бути? Ми, навпаки, маємо все зробити, щоб своїми діями заохотити робити бізнес. А ті, хто мають, щоб хотіли тут жити і творити робочі місця, доходи, прибутки і податки. Оце ми маємо робити.

Тому, ось дивіться, мабуть, якщо ми нашим комітетом часто втручаємося в законодавче поле, навіть якщо ми хочемо на краще, а в нас інколи не получается, це теж поганий сигнал для бізнесу, що не все стабільно в цій країні, бо комітет, чи Верховна Рада може собі дозволити таке робити. Це теж недобре.

Тому я би запропонував наступне. Катерина Вікторівна сказала, що вони сьогодні мають вже достатньо аналітики, провели моніторинг, ще провести дискусію із 11 числа із представниками банків. І пропоную проголосувати, щоб запропонувати Національному банку до 15 жовтня нам в комітет запропонувати проект змін до графіку докапіталізації. Хай самі вносять проект змін і демонструють, що вони хочуть робити банківський бізнес. Більше того, вони не просто хочуть робити, а роблять справу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проект змін до закону чи до графіку?

..... До графіку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Своєю постановою?

..... Да. Вони приносять нам це, а ми з вами побачимо: якщо це щира закоханість у бізнес банківський, то ми будемо його Якщо ми побачимо тут якесь тіньове бажання щось, виграти час чи кудись нас завести, ну, то ми будемо змінювати закон.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А як ми побачимо? Сьогодні ми побачимо щирість, а через півроку ми побачимо, що ця щирість... Я знову про систему. Давайте не казати сьогодні про прізвиська, я за те, щоб працювала система. Яка б система не була, щоб чітко ми розуміли, що постанову ми можемо.....

..... Це тому що гіпотетично: як буде, якщо так. Ну, хай внесуть, ми подивимося, приймемо рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте послухаємо. Да, будь ласка.

БАНК «ГЛОБУС»..... (Не чути)

І сьогодні Катерина Вікторівна сказала, що банки невеликі, маленькі капіталу, вони працюють більш ефективно, є прибуток. І їх баланси більш подібні до поважного банку.

Чому ми давали пропозиції щодо зменшення суми у 200 мільйонів, трильйонів, а не в..... тому що 200 мільйонів, і позиція наша відрізняється трішки від НАБУ, чому, тому 200 мільйонів. Якщо ми зміни робимо в законопроекті, в законі, буде 200 мільйонів, то сам по собі графік – він відходить його немає, да? Є 200 мільйонів. Якщо банкам треба працювати, нарощувати обсяги, є норматив адекватності, є ефективність – це прибуток, який (Не чути)

... спонукає до того, що ми повинні збільшувати капітал. А деякі банки, в них інші....., вони працюють більше....., для них капітал 200 мільйонів – він достатній.

Тому зараз цю проблему, яка є, ми просимо правове поле....

Крім того, коли банк підписує з Національним банком угоду щодо графіку, виконання графіку, там чітко прописується, що банк робить до 2014 року і де він візьме гроші на збільшення капіталу. Ви розумієте, що є норми....., і до 2024 року банк не виконує цю норму. Тому Національний банк з цим банком не працює. Він каже: а доведи мені, як ти заробиш ці 300 мільйонів на протязі цих чотирьох-п'яти років. Тому ми просимо: дайте можливість банкам працювати ефективно, аби виробити стратегію зробити стратегію розвитку, він з ринку піде..... немає різниці, це 200 мільйонів, 500... Якщо він не заробляє, бізнес закритий.

(Загальна дискусія)

КОРОБКОВА О. коли ми розмовляли з МВФ, вели певний діалог зі Світовим банком. Вони казали, що цих 500 – це вносили там щось в 2006 році, це була їх вимога. Тобто без цих... вони там не називали вимог. Тому як альтернативу те, що ми з вами попередньо проговорювали, то для діючих українських банків залишити 200. Тобто це той консенсус, на що вони були згодні розглядати. Тому в нас було 500. Тобто ми розуміли і один, і інший....

(Загальна дискусія)

..... вимогу Міжнародному валютному фонду ставити, щоб вони кредитували і надавали спеціальні кредити...

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. МВФ – це МВФ, але нам треба власну економіку розвивати. Де в нас сьогодні новостворений банк знайде 500 мільйонів? Я не знаю. Тобто я вважаю, що... Да.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. якщо було б сьогодні кредитування, от було все там в році – питань нема. А так, як сьогодні от каже Катерина Дмитрівна і, що є деякі банки, які взагалі не знають, чим їм займатися, а є деякі, може, знають, але нема. 500 – це Нам треба не зарегулювати, а дати можливість банкам заходити в ринок і розвиватися, а не зарегулювати.

Давайте ще раз, підбиваємо, що мені подобається, і що мені не подобається.

Перше. Мені подобається, що Нацбанк готовий до діалогу, але я хотів би... А, давайте, давайте.

БАНК «АЛЪЯНС» Ну, я, напевно, всіх здивую тим, що у списку банк альянсу. Але я хочу сказати одне, що на сьогоднішній момент цифри, які тут....., я здивована тим, що ми обговорюємо ситуацію, що як би в державі немає Національного банку. Ну, по-перше, на практиці і так само береться схема....

Друге. Якщо існує поняття підрозділів ліцензування і так далі, всіх нормативів, які контролюються в банках, це неможливо зараз взяти і зламати будь-який банк, неможливо зробити таку схему, щоб банк

завалився сьогодні і вже. Національний банк вже зробив всі дії, які були в міжнародних практично. Практично вже комерційні банки вийшли на рівень контролю, які можна проконтролювати від початку до кінця. 200 мільйонів чи 500 мільйонів – це вже питання бізнесового характеру. Якщо 500 мільйонів, то банки, які на сьогоднішній день працювали в нових умовах, виходили з тих проблем, які вони мали, з даною історією, вони втрачають свою ціну. Ми це розуміємо. Якщо поставити 200 мільйонів, а новий банк – 500 мільйонів, тоді виникне питання, що на ринку банки.

Давайте відкрито будемо обговорювати цю ситуацію. Що ми хочемо? Ми хочемо один банк, взагалі щоб їх не було? Чи ми хочемо, щоб на ринку працювали стабільно? Якщо стабільно, регулятор дає добро, дає нормативи, дає умови, ви даєте закон. Ми як починаємо працювати. Не вміщаємося ми в практику економіки, яку пропонує держава, не працюємо..... Не треба надривати, тягнути живіт за цих власників, тому що це неможливо, це нічого не вирішує.

Це моя пропозиція, з того досвіду, що я..... Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте так. Я пропоную тоді на голосування поставити декілька пропозицій. І у Михайла Володимировича є пропозиція, і в мене пропозиція. Можливо, ваші якісь будуть пропозиції.

Пропозиція Михайла Володимировича – це перша. Михайло Володимирович, ще раз, ми робимо до 15 жовтня...

ДОВБЕНКО М.В. Дивіться, ми заслухали інформацію. Олег Васильович правильно згадав, що ми маємо якесь приймати. І маємо якесь рішення приймати, тому що є проблема у банківському середовищі. І оскільки у нас було доручення Національному банку після проведення цього моніторингу, який вони там проводили, комплексні заходи, внести пропозицію, як уважити банківське середовище, не нав'язувати прес, а дати можливість розвивати банківський бізнес у вигляді тому, що якщо докапіталізувати 500 мільйонів, сьогодні ніхто цього не зможе, і немає раціонального сенсу це робити. Тому, якщо хтось має 500 мільйонів і вкладе в банк, а нема доходу, скажіть, який бізнесмен це буде робити? Краще йти сьогодні в інше. Ми дали можливість лісову галузь розвивати, переробку. Вклади 500 мільйонів туди – і принеси собі хоча мінімум 30 відсотків рентабельності. Тобто це вигідніше. А ми тут зацікавлені, щоб розвивати банківський бізнес, бо держава не буде існувати, не буде економічного зростання. Тому ми маємо це врахувати.

І раз Національний банк уже має на руках всю аналітику, і вони хочуть тепер цієї аналітикою поділитися з банківським середовищем і вийти на якесь рішення, хай вийдуть на рішення і це рішення нам запропонують. До 15-го хай внесуть проект змін..... чи нову постанову....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Разом з НАБУ...

ДОВБЕНКО М.В. Да.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. проект рішення, да?

ДОВБЕНКО М.В. Да.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Ще якісь у когось пропозиції є? А в мене є ще одна пропозиція. І, разом з тим, коли вони будуть вносити зміни докапіталізації, таки зробити, зареєструвати закон про докапіталізацію. Але я вважаю, що тут треба теж почути думку Національного банку і зробити запобіжники, в разі чого вони можуть втрутитися в ситуацію своєю постановою, там переглянути норматив. Ну, наприклад, війна почалася, чи ще щось, ну, не знаю..... Це не я, це не я.... І я пропоную рухатись

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. А він вже є. Економічний бум, банкобум, банкобум.

..... Банкобум якщо почнеться, то буде так, як Мамедов сказав, змушені...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Законопроект в нас вже є. Так що ми тільки можемо... *(Шум у залі)*

І так, давайте перше... Михайла Володимировича – це розробити постанову. А моя пропозиція – це розробити постанову і зареєструвати закон. Ну, як вирішимо, так і буде наша

Шановні колеги, перша пропозиція – Михайла Володимировича. Прошу голосувати. Шість.

За пропозицію і зареєструвати закон теж прошу голосувати. Шість.... *(Загальна дискусія)*

Шість на шість. *(Шум у залі)*

..... Постанова – вона не вирішить питання взагалі. До 2014 року ми все одно повинні докапіталізуватися до 500, тобто це буде пропозиція

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все. Вирішили. Готуємо на 15 жовтня на комітет і реєструємо закон, і чуємо пропозиції Національного банку. В разі банкобуму, як вони... *(Загальна дискусія)*

Так, шановні колеги, прийняли рішення. Прошу мої слова занести в протокол.

Друге в нас питання – це питання по державних банках. *(Не чути)*

Давайте, Ігор Михайлович, проінформуйте.

ПРИЙМА І.М. проводимо засідання комітету, але ми обговоримо в закритому режимі, поставимо на 17 число.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, дякую.

ПРИЙМА І.М. Ми можемо провести ще засідання в середу, 18 числа, якщо фондового

ринку.... (Не чути)

І на цьому тижні ми ще можемо провести, не можемо, а проводимо виїзне засідання 20-21-го в Умані. Також зараз в порядок денний, тиждень буде дуже насичений. Тобто 17-го, можливо, під питанням, 18-е, а 20-21-е – виїзне.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, 17-18-го... Давайте ще раз.

ПРИЙМА І.М. 17-е, вівторок, ... число вихідний день... тобто вихідний це 14-е. 16-е – вихідний. У нас засідання комітету у вівторок. Під питанням 18-е, підготувати порядок денний на 18-е. виїзне – 20-21-е. Це п'ятниця

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що, на голосування треба ставити? Шановні колеги, всі почули? Немає заперечень? 17-18-го, а 20-21-го плануємо виїзне засідання.

.... Хто - за, прошу голосувати. Проти? Утримались? Рішення прийнято.

Шановні колеги, я прошу ще раз не розходитись. Я хотів би, щоб залишились члени комітету, Мінфін..... щоб ми про державні банки зараз порозмовляли.

Все. Всім дякую.